

Kļūda sistēmā

Teksts: *Larry Hannigan*, Austrālija, 1971. gadā (!) Oriģinālais nosaukums: „*I Want the Earth Plus 5 %*”

(„Dod man pasauli plus 5%”), Tulkojums vācu valodā un redakcija: *Michael Kent*

Tulkojums no vācu latviešu valodā: Jūlija Dobrovoļska

Stāsts par zeltkali Fabianu

Dod man pasauli plus 5%

**Neatklātais banku un finansu sistēmas noslēpums –
kādēļ visur trūkst nauda?**

Priekšvārds

Ļoti cienījamās lasītājas, ļoti cienījamie lasītāji, šeit Jums tiek piedāvāts stāsts par naudas un banku sistēmas vēsturi, kas, starp citu, satur vairākus labi glabātos noslēpumus.

Mēs sirsnīgi aicinām Jūs izplatīt šo tekstu starp saviem draugiem, paziņām un kolēģiem. **Pēc iespējas vairākiem cilvēkiem** būtu jāiepazīstas ar šo rakstu. Šīs akcijas mērķis ir rosināt Zemes iedzīvotājos apziņas pamošanos, kas ļaus ne tikai saprast mūsu pašreizējo nodevās balstīto saimniecības sistēmu kā nedaudzu „izredzēto” kontroles instrumentu pār pārējiem cilvēkiem, bet arī iezīmēt ceļus pie cilvēciskas, taisnīgas naudas sistēmas.

Tā kā lielākā daļa cilvēku vienkārši akceptē mūsu pašreizējo sistēmu un labākā gadījumā mēģina paši tikt pie iespējami lielākas peļņas, tad arī šajā jomā ir steidzīgi nepieciešams mainīt domāšanas veidu.

Mūsu skatījumā nodevu saimniecības saknes ir jāmeklē nevis sistēmā, bet gan cilvēciskā mantkārībā, kas piemīt ne tikai šīs pasaules top-baņķieriem, bet diemžēl arī plašām iedzīvotāju kārtām. Tādēļ katram atsevišķam cilvēkam neizbēgami jāpiestrādā pie šīs saknes sevī.

Arvien biežāk tiek ieviestas reģionālās valūtas kā alternatīva globālai naudas sistēmai. Turklāt būs nepieciešams daudzu atsevišķu cilvēku cilvēciskums, drosmē un angažements, lai paveiktu pavērsieni pie ekoloģiskas saimniekošanas un esošās sistēmas atveseļošanās. Mēs esam pārliecināti, ka arī Jūs varat ne vienā vien vietā pielikt savu vērtīgu roku pie šī darba.

Vēlot Jums patīkamu lasīšanu un svarīgus atklājumus *Michael Kent*

P.S. Ja izlasījuši šo stāstu Jūs nāksiet pie slēdziena, ka arī citiem derētu iepazīties ar tā saturu, izplatiet to tālāk savā paziņu lokā un paziņojiet mums saņēmēju skaitu. Mēs skaitām sūtījumus un periodiski ziņojam aktuālo skaitu savā žurnālā, kā arī mājas lapā (www.kent-depesche.com).

(To var izdarīt arī caur mani: j.dobrovolska@gmail.com)

Mainas tirdzniecība

Fabians jutās iekšēji uzbudināts. Viņš izmēģināja savu runu, kuru nākamajā dienā taisījās noturēt liela cilvēku pūļa priekšā. Viņš jau vienmēr ir tiecies pēc varas un prestiža. Nu, viņa sapnis drīz varēs īstenoties.

Fabians bija amatnieks, kurš strādāja ar zeltu un sudrabu izgatavodams dažādas rotaslietas, bet viņam nepatika pelnīt savu dienišķo maizi ar darbu. Viņš arvien ilgojās pēc kaut kā neparasta, meklēja izaicinājumu – un, lūk, viņa lielais plāns bija tuvu īstenošanai.

Kopš paaudžu paaudzēm tieša preču maiņa bija parasts tirgošanās veids. Ģimenes iztika no tā, ka specializējās uz noteiktas preces izgatavošanu un pārpalikumu apmainīja uz citu amatnieku ražotajiem produktiem.

Tirgus laukums bija skaļš sabiedriskas dzīves centrs. Neskatoties uz putekļiem un troksni, tautai patika šī raibā drūzma, jo tur vienmēr varēja uzzināt daudz interesantu jaunu. Katrā ziņā pēdējā laikā šur un tur arvien biežāk sacēlās ķildas un strīdi – šķita, ka nu ir vajadzīga kāda labāka sistēma.

Parasti līdz šim cilvēki bija viscaur apmirināti ar dzīvi un baudīja sava darba augļus. Valdības forma bija ārkārtīgi vienkārša: katrā draudzē tika ievēlēta pilsoņu padome, kuras uzdevums bija nodrošināt atsevišķa pilsoņa brīvību un tiesības. Nevienš – nedz atsevišķais cilvēks, nedz kāda cilvēku grupa nedrīkstēja piespiest citu darīt kaut ko pret viņa paša gribu.

Tas bija vienīgais valdības uzdevums, un draudze atbalstīja katru ievēlēto birģermeisteru.

Tomēr tirgus radīja dažas problēmas, ar kurām ne vienmēr bija viegli tikt galā: vai, piemēram, viens nazis ir apmaināms uz vienu vai uz diviem kukurūzas groziem, vai arī: kam ir lielāka vērtība: vienai govij vai vieniem ratiem. Kāda varētu būt mēraukla. Nevienam prātā nenāca labāka sistēma.

Un tagad Fabians paziņoja, ka viņam esot zināms šo problēmu risinājums. Visi ļaudis tika ielūgti uz kopsapulci.

Monētu nauda

Nākamajā dienā Fabians izklāstīja lielam cilvēku pūlim savu jauno sistēmu, kuru viņš nosauca par "naudu". Tā kā šī lieta likās visai daudzsološa, cilvēki nepacietīgi jautāja, kā ar to varētu sākt.

"Zelts, no kura es parasti izgatavoju rotaslietas, ir pirmklasīgs un vērtīgs metāls, kas nerūsē, neizbalē un var ilgi uzglabāties. Tātad, es izgatavošu zelta monētas un nosaukšu tās par zelta dālderiem", - viņš teica un paskaidroja tālāk, ka katram dālderim būšot noteikta vērtība un, ka "nauda" kā apmaiņas līdzeklis esot daudz praktiskāka nekā tiešā preču apmaiņa.

Kāds draudzes loceklis izteica domu, ka neesot jau pārāk grūti pašam sarakt zeltu un taisīt no tā dālderus. Fabianam atbilde jau bija gatava: "Tas būtu negodīgi, tādēļ tas būtu stingri jāaizliedz" - iebilda Fabians. "Tiks atļauts lietot tikai

pilsoņu padomes atļautās monētas. Drošības pēc tām tiks uzspiests zīmogs.”

Tas skanēja visai saprātīgi un tika izteikts priekšlikums, ka ikviens pilsonis vispirms drīkst saņemt vienādu jauno monētu skaitu.

Tomēr sveču meistars pārtrauca Fabianu: ”Man ir tiesības uz vislielāko dālderu skaitu, jo ikviens lieto manas sveces!”.

”Kā tad tā?!” - iesaucās viens no zemniekiem. ”Bez maniem dāržeņiem mēs visi nomirtu badā! Man pienākas visvairāk dālderu!” Drīz izcēlās vispārējs strīds.

Fabians ļāva viņiem kādu brīdi strīdēties un tad izvirzīja sekojošu priekšlikumu: ”Tā kā jūs nevarat vienoties, es lieku priekšā aizdot katram tik daudz dālderu, cik viņš grib, protams, ar noteikumu, ka tie ir jāatdod atpakaļ. ”Nu, labi,” – teica pilsoņi, - ”un kas tev no tā atleks?”

Tā kā es izgatavoju naudu un nododu to jūsu rīcībā, man ir tiesības uz atalgojumu, teiksim, par 100 dālderiem es saņemšu gada beigās 105 atpakaļ.

Šos 5 dālderus es nosaukšu par procentiem, un tie būs mana peļņa. Atnāciet nākampiektdien un sāksim”. Izskatījās, ka cita ceļa nav un, galu galā 5% nebija nez kas liels.

Fabians nezaudēja laiku un pavadīja dienas un naktis izgatavodams monētas. Nākamnedēļ ļaudis stāvēja pie viņa darbnīcas rindā, un pēc tam, kad pilsoņu padome bija pārbaudījusi monētas un devusi savu atļauju laist tas apgrozībā, pirmie pilsoņi aizņēmās savas pirmās monētas; sākumā

tikai nedaudz, lai izmēģinātu neparasto sistēmu, tad arvien vairāk.

Jauna koncepcija „nauda“ funkcionēja brīnišķīgi, un drīz vien viss tika novērtēts zelta monētās, t.i., dālderās. Pie precēm pieliktā vērtība tika nosaukta par ”cenu”, un tā tika noteikta pēc preces izgatavošanai nepieciešamo izdevumu un ieguldītā darba daudzuma. Ja bija nepieciešams liels darba ieguldījums, tika prasīta lielāka cena. Savukārt lietas, kuras varēja izgatavot daudz nepiepūloties, bija lētākas.

Konkurence

Kādā no pilsētām dzīvoja Albans – vienīgais pulksteņu meistars. Viņa klientūra bija gatava maksāt par viņa pulksteņiem labu cenu.

Bet tad parādījās vēl viens pulksteņu meistars, kas, lai nodrošinātu noietu, piedāvāja savu precī lētāk. Albans, lai nepazaudētu visus savus klientus, bija spiests nolaist cenas. Ar laiku cenas bija izlīdzinājušās, abi pulksteņu izgatavotāji bija ieinteresēti piesaistīt pircējus ar augstu preces kvalitāti un ar izdevīgām cenām. Tā bija godīga un veselīga konkurence.

Drīz vien līdzīgs princips aptvēra arī visas citas nozares: celtniecību, transporta sektoru, lauksaimniecību, par grāmatvedību un visas citas profesijas. Pircējiem bija brīvas izvēles iespēja, un viņi pēc pašu ieskatiem izšķīrās par labāko piedāvājumu. Nepastāvēja nekādu mākslīgu aizsarg-

pasākumu: ne koncesiju, ne maitu, lai nepieļautu citu cilvėku ienāksanu darījumu sfērā.

Dzīves līmenis kāpa un beidzot visi brīnījās, kā viņi agrāk vispār dzīvoja bez naudas.

Parādi

Gada beigās Fabians uzmeklēja visus tos, kuri bija no viņa aizņēmušies naudu. Dažiem tagad bija vairāk, nekā viņi bija paņēmuši, kas reizē nozīmēja, ka citiem neizbēgami palika mazāk, tādēļ, ka aprītē taču bija noteikts naudas daudzums.

Tie, kuri iekasēja lielāku summu, atmaksāja simts dālderus plus piecus dālderus par procentiem, taču viņiem bija arvien no jauna jāaizņemas nauda, lai varētu turpināt savus darījumus.

Savukārt citi pirmo reizi ievēroja, ka viņiem ir parāds. Pirms atkal aizdot viņiem naudu, Fabians par ķīlu piesavinājās daļu no viņu īpašuma. Visi metās meklēt trūkstošos dālderus, taču tos atrast bija ļoti grūti.

Rēķins, kas nekad nevar tikt apmaksāts

Neviens nepamanīja, ka visa tauta nekad vairs nevarēja tikt valā no parādiem tādēļ, ka pat ja katrs atsevišķais sākumā producētais dālderis gada beigās tiktu atmaksāts atpakaļ, tad uz katriem aizdotajiem 100 dālderiem arvien vēl pietrūktu pieci dālderī. Vienīgi Fabians saprata, ka nekad nebija iespējams apmaksāt visus rēķinus tādēļ, ka šis papildus zelts

Īstenībā nekad nebija pastāvējis, tas nekad netika laists apgrozībā, un neviens cits taču nedrīkstēja izgatavot papildus monētas. Sprotams, ka drīz vien daži cilvēki neizbēgami izrādījās maksāt nespējīgi.

Banknotes

Fabiana darbnīcā bija liels seifs. Daži klienti uzskatīja, ka būtu praktiski un ērti par nelielu samaksu atkarībā no naudas summas un tās uzglabāšanas laika uzticēt viņam savas monētas. Par to viņi saņēma no Fabiana kvīti.

Kad nācās veikt lielākus pirkumus, bija diezgan smagi staipīt līdzī daudz monētu, un tā ar laiku monētu vietā cilvēki arvien vairāk sāka maksāt ar vienu vai vairākām Fabiana kvītīm, kas atbilda pērkamās preces cenai. Veikalu īpašnieki akceptēja kvītis kā īsto maksāšanas līdzekli tādēļ, ka viņi taču jebkurā laikā varēja atnest tās Fabianam un atkal saņemt par tām zelta monētas. Kvītis ātri ceļoja no rokas rokā, bet pats zelts palika nekustīgs. Tā drīz vien Fabiana kvītis tika uzskatītas par tikpat „īstām“ un vērtīgām kā pašas zelta monētas.

Nepagāja ilgs laiks, kad Fabianam kļuva skaidrs, ka diez vai kaut vai viens no viņa klientiem pēkšņi pieprasīs visas savas monētas atpakaļ. Tādēļ viņš nodomāja: „Manā īpašumā tagad ir tik daudz zelta, bet es arvien vēl pelnu savu dienišķo maizi melnos sviedros. Tas taču ir stulbi! Kādēļ ražot arvien jaunas monētas, ja reiz tās nemaz netiek lietotas?“ – un viņš sāka aizdot jau esošās, pie viņa deponētās monētas – vis-

pirms ļoti piesardzīgi, bet pamazām arvien vairāk un drošāk, it kā tā būtu pašsaprotama lieta.

Viņš sev teica: „Īstenībā tas gan nav mans īpašums, bet tikai man uzticētais klientu zelts, taču galu galā tas atrodas pie manis – un ar to viss ir pateikts.“

Naudas radīšana no nekā

Kādu dienu Fabians saņēma pieprasījumu par lielu kredītu. Viņš izteica klientam priekšlikumu: „Kādēļ mums neatvērt depozītu uz jūsu vārda tā vietā, lai transportētu pie jums monētas? Es vienkārši izsniegšu jums kvītis atbilstošā daudzumā!“ Klients bija ar mieru un aizgāja ar kvīšu kaudzi. Viņš bija saņēmis pamatīgu aizdevumu un tomēr viss zelts palika Fabiana seifā.

Kad klients bija prom, Fabians nevarēja noturēt gavilējošu smaidu, jo viņam bija izdevies gan paturēt kūku, gan to apēst. Tātad viņš varēja aizdot zeltu, un tas tomēr palika viņa īpašumā.

Draugiem, paziņām un svešiem cilvēkiem, pat ienaidniekiem bija vajadzīga nauda darījumiem – un, kamēr viņi varēja uzrādīt garantijas, naudas aizdevumi nebija nekādi ierobežoti. Fabians varēja vairakkārt aizdot seifā uzglabāto naudu, lai arī tā nepiederēja viņam. Viņš gluži vienkārši izsniedza kvītis, un viss gāja kā pa sviestu, kamēr īstie īpašnieki nepieprasīja savu naudu atpakaļ un cilvēku uzticība palika spēkā. Izrādījās, ka naudas aizdošana ir visai izdevīga lieta.

Slepenā biedrība

Fabiana sociālais statuss cēlās tikpat strauji kā viņa labklājība. Viņš bija ievērojams cilvēks, uz kuru raudzījās ar zināmu bijību. Viņa vārds un viņa uzskati par finansu lietām sasniedza gandrīz vai pravietisku mērogu.

Zeltkaļi no citām zemes vietām ieinteresējās par viņa panākumiem, un kādu dienu viņi visi kopā uzmeklēja Fabianu. Viņš iesvētīja viņus savās metodēs, bet uzsvēra, ka tas ir stingrs noslēpums, kas nekādā gadījumā nedrīkst tikt izpausts. Galu galā blēdība nedrīkstēja nokļūt sabiedrības apziņā, citādi šī lieta varētu sabrukt kā kāršu namiņš. Pēc dažām pārdomām tika nodibināta slepena brālība, un tās locekļiem bija jānodod absolūtas klusēšanas zvērests.

Viņi nosauca sevi par „apgaismotiem“, un jaunie „apgaismotie” zeltkaļi sākuši visur aizdot naudu pēc Fabiana receptes.

Čeki, pārvedumi

Pa to laiku Fabiana kvītis tika akceptētas tikpat labi kā viņa zelta dālderis un tieši tāpat turēti viņa seifā zem atslēgas. Kad kāds tirgotājs gribēja samaksāt citam noteiktu summu, viņš vienkārši uzrakstīja īsu zīmīti Fabianam, un tas pārnesa skaitļus no viena tirgotāja konta cita tirgotāja kontā. Fabians varēja izdarīt to dažās minūtēs.

Arī šī jaunā sistēma kļuva ļoti populāra. Pateicoties šiem rakstiskajiem „pārvedumiem“ vai „čekiem“ nemanāmi radās pavisam jauna naudas forma, proti, nauda, kas eksistēja tikai

Fabiana grāmatās. Tādējādi viņa grāmatas pārstāvēja pirmos žiro- jeb tekošos kontus .

Valsts banknotes

Nākamās slepenās tikšanās ietvaros Fabians līdz vēlai naktij klāstīja zeltkaļiem savu jauno plānu, kas drīz pēc tam tika nolikts priekšā birģermeistaram un valdības locekļiem: Fabians sacēla labi nospēlētu trauksmi par to, ka esot uzradušies daudzi viltoti čeki. Satriektie ierēdņi lūdza viņam padomu. Atbilde, kā vienmēr, bija klāt: „Es lieku priekšā, lai turpmāk valdība drukātu čekus ar sarežģītu musturu un uz īpaša papīra, kurus būtu grūti viltot un kuri tiktu nosaukti par „banknotēm“. Mēs, zeltkaļi labprāt uzņemsimies segt drukas izdevumus, jo galu galā tas ietaupīs mums laiku, ko mēs tērējam kvīšu aizpildīšanai.“

Tas šķita saprotams, un valsts vīri bez iebildumiem piekrita, jo viņi saskatīja savu uzdevumu pilsoņu aizsardzībā no krāpniekiem. „Turklāt“, – teica Fabians, – „dažs labs slepeni izgatavo no zelta dālderus, tādēļ pār tiem, kuri rok zeltu, būtu jānostiprina kontrole un jāuzliek viņiem par pienākumu nodot to ierēdņiem, protams, par atbilstošu monētu vai banknošu skaitu. Arī šis priekšlikums tika pieņemts, un valdība nodrukāja jaunas bankas kvītis. Uz katras banknotes bija uzspiesta noteikta vērtība: 1 dālderis, 2 dāderi, 5 dāderi, 10 dāderi. Kā jau teikts, zeltkaļi uzņēmās drukas izdevumus. Tā kā šīs naudas zīmes bija vieglāk transportējamās, iedzīvotāji visai ātri tās pieņēma. Neskatoties uz savu parocību, banknotes tika izmantotas tikai 10% no visām

transakcijām. Fabiana piezīmes rādīja, ka 90% no visām transakcijām tika nokārtotas caur pārvedumiem un čekiem. Tā pienāca laiks, realizēt nākamo Fabiana plāna pakāpi.

Noguldījumi, krājkases

Līdz šim par drošu naudas glabāšanu savā seifā un pārvaldīšanu Fabians pieprasīja nelielu atalgojumu. Nākamais solis „apgaismotā vīra” plānā pastāvēja tajā, lai iemānītu aprītē esošās banknotes savā seifā kā noguldījumus.

Tādēļ viņš pārstrādāja savu prasību un piedāvāja no savas puses 3% par „krājnoguldījumiem”. Klienti protams bija ļoti priecīgi, ka nodevas vietā saņēma pat vēl bonusu, tādēļ viņi akceptēja arī to, ka Fabians drīkst aizdot viņu naudu tālāk, pieprasot savus parastos 5%. Izskatījās, ka galu galā viņa peļņa tagad ir tikai 2%. Būtībā neviens negribēja apšaubīt Fabiana metodes, jo galu galā ir taču daudz izdevīgāk saņemt par savu naudu 3% pa virsu nekā maksāt par tās uzglabāšanu.

Fabiana pārvaldītais īpašums ātri vien pieauga, un atkal viņš aizdeva krietni lielākas summas, nekā reāli pastāvēja viņa seifā banknošu formā. Drīz vien viņš varēja par katriem 100 dālderiem savā seifā aizdot 200, 300, 400, 800 vai pat 900 dālderus, vienkārši izrakstot čeku. Viņš gan rūpīgi sekoja tam, lai nepārkāptu attiecības 9 : 1, jo vidēji katrs desmitais klients tomēr gribēja izņemt savu naudu zelta monētās vai banknotēs (kas atbilst attiecībām maksājumu aprītē, kur piedalās 10% skaidrās naudas un 90% pārskaitījumu.)

Ja Fabiana seifā nebūtu pietiekami naudas, cilvēki, protams, kļūtu aizdomīgi un zaudētu viņam uzticību, jo krājgrāmatiņā taču bija skaidri rakstīts, cik naudas uz konta, un tomēr Fabians varēja no 100 reāli noguldītajiem dālderiem radīt līdz pat 900 fiktīvo dālderu, kas parādījās tikai uz papīra; līdz ar to viņa nopelnītie 45 dālderī (= 5% no 900 dālderiem) bija daudz, daudz vairāk nekā tie 2%, kurus viņš iekasēja pēc vispārējā viedokļa. Arī citi zeltkaļi ar lielāko prieku izmantoja šo metodi. Viņi radīja naudu vienkārši ne no kā, tikai ar pildspalvas vēzienu – un par to vēl pieprasīja procentus.

Zeltkaļi vairs neražoja naudu paši, bet ļāva valdībai drukāt banknotes un štancēt monētas, kuras pēc tam viņi izsniedza cilvēkiem. Fabians uzņēmās tikai drukas izdevumus. Un tomēr viņi radīja naudu ne no kā un pieprasīja par to vēl procentus. Lielākā daļa cilvēku ticēja, ka iedzīvotāju apgādāšana ar naudu ir valdības lieta un ka Fabians aizdodot tikai to naudu, ko citi deponējuši viņa seifā kā krājnoguldījumus. Dīvaini tikai, ka neviens krājieguldījums nekad nesamazinājās, kad nauda tika aizdota tālāk. Ja visi noguldītāji reizē pieprasītu savu naudu, blēdība tūlīt nāktu gaismā.

„Ekonomika”

Pienāca diena, kad kāds komersants un labs domātājs, precīzi izpētījis šo sistēmu, nolika Fabianam priekšā sekojošus argumentus: „Jūsu prasība attiecībā uz procentiem nav pamatota. Par 100 dālderiem tiek pieprasīti 105 dālderī atpakaļ, taču šie 5 papildus dālderī nemaz neeksistē, jo tie

nekad nav tikuši laisti apgrozībā. Tādēļ īstenībā šis parāds nekad nevar tikt dzēsts.

Zemieki ražo pārtikas produktus, strādnieki ražo preces, bet tu esi vienīgais, kurš producē naudu. Pieņemsim, ka visā zemē būtu tikai divi komersanti, kuri būtu darba devēji visiem ļaudīm. Katrs no viņiem aizņemas 100 dālderus, izmaksā 90% visas apgrozībā esošās naudas izdevumu un atalgojuma formā un atlikušos 10% uzskata par savu peļņu. Tātad, pilna pirkospēja būtu $90+10 \times 2$, t.i., 200 dālderi. Bet lai tos atmaksātu, viņiem būtu jāpārdod sava prece par 210 dālderiem. Ja vienam no viņiem patiešām izdotos pārdot visu savu preci par 105 dālderiem, tad otrais varētu ieņemt tikai 95. Turklāt viņš nemaz nevarētu pārdot visu savu preci, jo nebūtu vairs naudas, par ko tā varētu tikt nopirkta. Katrā ziņā viņš paliks tev parādā 10 dālderus un, lai turpinātu darboties, viņam būs jāaizņemas jauna nauda. Tādēļ šī sistēma ir nepareiza.

Un vīrs turpināja: „Tā var funkcionēt tikai tādā gadījumā, ja tu izsniedz 105 dālderus, proti, 100 saņēmējam un 5 sev pašam un tos tad arī ieguldi saimniecības aprītē. Tikai tā visi parādi vispār varētu tikt dzēsti.“

Fabians uzmanīgi noklausījās, un tad atturīgā tonī iebilda: „Mans, mīļais, ekonomika un finanses ir daudz sarežģītāka lieta, nekā šķiet. Tās nevar aplūkot un izklāstīt tik vienkāršoti. Lai šis lietas saprastu, ir nepieciešamas dziļas un pamatīgas speciālas zināšanas. Tomēr es esmu ļoti pateicīgs par izteiktajām aizdomām, apsolu ņemt tās vērā un parūpēties par kārtību finansu jomā, bet tu rūpējies par kārtību savā

jomā. Tev ir jākāpina sava uzņēmuma efektivitāte, jāpalielina produkcijas apmērs, ar racionalizācijas palīdzību jāpazemina izdevumi un jākļūst par labāku komersantu. Protams, par atbilstošu honorāru es vienmēr esmu tavā rīcībā kā speciālists un padomdevējs.“

Apmeklētājs aizgāja neapmierināts. Šeit principā kaut kas nebija kārtībā, un Fabians veikli izvairījās no atbildes.

Bet Fabians skatījās visā zemē lielākais eksperts finansu jautājumos, un visi iebildumi bija bezjēdzīgi, jo galu galā izskatījās, ka saimniecība plaukst un dzīves līmenis kāpj vien uz augšu.

Slazds aizkrīt ciet

Lai varētu katru reizi samaksāt trūkstošos 5 dālderus, tirgotāji samērā īsā laikā jutās spiesti pacelt cenas uz savām precēm. Rezultātā algas saņēmējiem drīz vien radās sajūta, ka viņi mazāk nopelna. Savukārt darba devēji izvairījās no algu palielināšanas, jo līdz ar to viņiem draudētu reāls bankrots. Zemnieki varēja uzlikt savai produkcijai tikai ļoti neapmierinošas cenas, savukārt mājsaimnieces sūdzējās par to, ka dzīvei patiešām visnepieciešamākās lietas kļūst arvien dārgākas.

Beidzot sākās streiki, kas bija līdz šim nepazīstams fenomēns. Sākotnējā dabas bagātība un cilvēku pārticība bija aizmirsta: auglīgā augsne, vecie meži, minerālu izrakteņi, milzīgie ganāmpulki. Viss griezās vairs tikai ap naudu, visi domāja tikai par naudu, bet, no otras puses, tās kaut kā šķita

arvien mazāk esam. Bet neviens neapšaubīja sistēmu kā tādu, jo visi taču ticēja, ka to pārvalda un pilnībā kontrolē valdība!

Sekas tam bija tādas, ka daļa iedzīvotāju noslīdēja arvien dziļākā nabadzībā tā, ka ļoti bieži pat draugi un radnieki vairs nevarēja viens otram palīdzēt.

Tikai daži nedaudzie spēja sakrāt savus pārpalikumus un nodibināt brīvus „Aizdevumu“ jeb „Finansu institūtus“, kuri piedāvāja saviem klientiem 6% par kredītiem, kas pamatīgi pārsniedza Fabiana 3%. Katrā ziņā šīs brīvās firmas varēja aizdot tikai to naudu, kas patiešām bija viņu īpašumā, pretēji Fabiana dīvainai metodei iegūt naudu ar pildspalvas vicināšanu.

Šie brīvie finansu institūti mulsināja Fabianu un viņa kompanjonus, tādēļ viņi ilgi nekavējoties nodibināja savējos. Lielākā daļa konkurējošo banku tika īsā laikā uzpirkta, proti, pirms tās vispār paguva uzplaukt. Visīsākajā laikā tās visas atradās vai nu Fabiana kļiķes īpašumā vai zem tās kontroles.

Depresija & labklājība

Vispārējs saimnieciskais stāvoklis pasliktinājās tālāk. Strādnieki uzskatīja, ka viņu šefi pelna pārāk daudz, savukārt darba devēji uzskatīja savus darba spēkus par pārāk slinkiem un neefektīviem. Visi sāka velt vainu no viena uz otru. Arī valdības galvas nezināja risinājumu un nodarbojās pārsvarā ar visaktuālāko problēmu, gudrojot, kā palīdzēt nabagiem.

Tika ieviestas sociālās programmas, un ar likumu ikvienam iedzīvotājam bija uzlikts pienākums maksāt nodevas. Pilsoņus tas sadusmoja, jo viņi vēl turējās pie „vecmodīga priekšstata“, ka kaimiņiem jāpalīdz brīvprātīgi. „Šīs nodevas nav nekas cits kā legalizēta zādzība“, skanēja no tautas vidus. „Nodevas pret cilvēka gribu, neņemot vērā viņā paša motivāciju, ir pielīdzināmas zādzībai“.

Taču katrs atsevišķais pilsonis viens pats jutās bezspēcīgs un baidījās no cietuma, kas draudēja visiem, kuri negribēja vai nevarēja nomaksāt prasīto. Sociālās programmas šur tur palīdzēja, bet tikai īslaicīgi, tai pat laikā vēl saasinot radušās problēmas, jo arī šīs programmas aprija arvien vairāk naudas, kuras tik un tā jau visur pietrūka. Un tā sociālās nodevas kāpa arvien augstāk un līdz ar tām arī visai dārgs pārvaldes aparāts.

Valsts parādi un birokrātija

Lielākā daļa valdības locekļu bija godīgi cilvēki ar labiem nodomiem. Viņi negribēja uzkraut pilsoņiem jaunas nodevas, un, galu galā, nesaskatīja vairs nekādas citas iespējas, kā aizņemties trūkstošo naudu no Fabiana un viņa kompanjoniem, lai arī viņiem nebija ne jausmas par to, kā šie aizņēmumi kādreiz varēs tikt atdoti.

Vecāki vairs nebija spējīgi apmaksāt skolotājus saviem bērniem, tikpat maz arī ģimenes ārstu. Arī transporta uzņēmēji bankrotēja. Vienkārši nevienam vairs nebija naudas. Soli pa solim valdība bija spiesta pārņemt šīs funkcijas un tās pārvaldīt. Skolotāji, ārsti un daudzu citu

profesiju ļaudis kļuva par ierēdņiem. Tikai nedaudzi bija apmierināti ar savu jauno darbu. Lai arī viņi saņēma kārtīgas algas, taču par to zaudēja savu patstāvību un identitāti. Ikviens kļuva par skrūvīti milzu mašīnērijā. Nepalika vietas nekādai personīgai iniciatīvai, profesionālie panākumi tika ignorēti, algas bija stingri noteiktas un tikt uz priekšu dzīvē varēja tikai tad, ja kāds priekšnieks aizgāja pensijā vai viņšaulē.

Ienākuma nodoklis

Izmisumā valdība nolēma atkal griezties pēc padoma pie Fabiana, tādēļ, ka tas brīnišķīgi prata radīt iespaidu, ka var būt pareizais padomdevējs finansu jautājumos.

Viņš noklausījās stāstu par viņu problēmām, padomāja un atbildēja: „Daudzi cilvēki nevar paši tikt galā ar savām problēmām. Viņiem ir vajadzīgi citi, lai atrisinātu tās viņu vietā. Jūs noteikti piekrītat, ka lielākai daļai cilvēku jābūt tiesībām apmierināt savas pamatvajadzības, t.i. saņemt pārtiku, jumtu virs galvas, laimīgu dzīvi utt.. Jums taču ir pazīstams gudrais teiciens par to, ka visi cilvēki esot vienlīdzīgi, vai ne?”

Tāpat vienīgā iespēja izlīdzināt šīs lietas ir: no pārlietas bagāto labklājības atņemt un nodot to nabago rīcībā. Cita ceļa nav. Tāpat, ieviesiet nodokļu sistēmu. Jo vairāk kādam ir, jo vairāk viņam jāmaksā. Nemiet nodokļus no katra pēc viņa spējām un dodiet katram pēc viņa vajadzībām, piemēram, skolām un slimnīcām jābūt pieejamām finansiāli vajākiem bez maksas.“

Noturējies viņiem garu sprediķi par augstiem cilvēciskuma ideāliem, viņš noslēdza to ar piezīmi: „Starp citu, neaizmirstiet lūdzu, ka jūs esat man parādā naudu, kuru jūs esat no manis aizņēmušies jau krietnu laiku atpakaļ. Es varu panākt jums pretī iesaldējot pašus parādus, bet jūs man turpināsiet maksāt vismaz procentus. Tie gan jāmaksā obligāti.“

Neviens neapšaubīja Fabiana filosofiju, un tā tika ieviesta pakāpeniska ienākumu nodokļu sistēma. Jo vairāk kāds nopelnīja, jo vairāk viņam bija jāmaksā. Nevienam nepatika ienākumu nodoklis, taču likums noteica: „Maksā nodokļus, vai dodies cietumā!“

Tirgotāji bija kārtējo reizi spiesti pacelt cenas, savukārt strādnieki atkal pieprasīja lielākas algas, un daudzi darba devēji bija spiesti vienu daļu no saviem strādniekiem aizvietot ar mašīnām vai arī izsludināt bankrotu. Sekas bija tādas, ka pieauga bezdarbs un līdz ar to iestājās vispārējs vērtību sabrukums. Valdība jutās spiesta izgudrot jaunas sociālas programmas. Tika ieviesti tarifcētie līgumi, valsts pabalsti un citi aizsargpasākumi, lai pasargātu arvien lielākas industrijas nozares no sabrukuma un tādējādi saglabātu darba vietas.

Un tomēr maksātnespējīgo skaits pieauga ik mēnesi. Dažs labs sāka uzdot sev jautājumu, vai rūpniecības jēga pastāv preču ražošanā, vai vienīgi darba vietu saglabāšanā.

Situācija pasliktinājās arvien straujāk. Tika izmēģināti visdažādākie pasākumi, lai saglabātu kontroli pār nemitīgi augošām cenām. Bija jāievieš papildus nodokļu formas, un drīz vien pastāvēja jau ap 50 dažādu nodokļu par vienu

maizes klaipu, sākot ar zemnieku pamatnodokli, visiem tirdzniecības nodokļiem līdz pat virsvērtības nodoklim, kas tika atvilktis no mājsaimniecības par viņas iepirkumiem.

Pastāvīgas reformas

Nu, pienāca „ekspertu“ stunda. Valdības uzdevumā viņi tikai aicināti atrisināt situāciju, kas beidzās vienīgi ar to, ka tika radītas arvien jaunas struktūras, veiktas arvien jaunas reformas un ieviestas arvien jaunas nodokļu formas. Tomēr nodokļu kopsumma pastāvīgi palielinājās. Fabians stingri pieprasīja regulāri nomaksāt procentus, tādēļ pastāvīgi pieaugoša nodokļu daļa bija jāizlieto šim nolūkam. Beidzot bija jāaizņemas jaunas summas, tikai lai nomaksātu procentus par veciem kredītiem!

Partiju politika

Līdz ar to radās pavisam jauna politikas forma, proti, partiju politika – cilvēki strīdējās par to, kura partija var veiksmīgāk atrisināt visas problēmas. Pēkšņi sāka runāt par dažādām personībām un ideoloģijām, līmēt cits citam etiķetes, spriest par visu iespējamo, tikai ne par īsto problēmu. Vadošās aprindas pārņēma kluss izmisums.

Gala mērķis totālā kontrole

Galū galā notika tā, ka vienā no pilsētām nomaksājamo procentu summa kļuva lielāka nekā visu no saimniecības

iegūto ienākumu summa. Tad arī visā valstī pieauga nenomaksāto procentu summas. Kā atbilde uz šo postu tika ieviests procentu maksājums par nenomaksātajiem procentiem. Šādā veidā visa valsts bagātība, derīgie izrakteņi, kā arī sabiedriskais īpašums pakāpeniski nokļuva zem Fabiana un viņa kompanjonu kontroles. Taču kontrole arvien vēl neaptvēra visu, un tieši tas bija tas, pēc kā viņi tiecās. Slepēnbrāļi zināja, ka viņi tikai tad varēs pilnīgi droši sēdēt seglos, ja ikviens atsevišķais cilvēks būs nokļuvis zem viņu absolūtas kontroles.

Karu bizness

Visur pietrūka naudas, bija daudz bezdarbnieku un nabago, sociālās sistēmas nevarēja rūpēties par visiem, tādēļ tautā pamazām sāka augt neapmierinātība. Fabians pārliecināja valdības pārstāvjus ar vienu sitieni nosist divas mušas: 1. Karš esot labākais līdzeklis atkal apvienot cilvēkus cīņā pret kopīgo ārējo ienaidnieku, kā arī 2. lai apmaksātu valdības parādus, proti, izmantojot šim nolūkam iekaroto zemju bagātības. Lai iedarbinātu kara mašīnēriju, Fabians lika būvēt fabrikas un finansēja ieroču ražotājus, aizdeva naudu armijai un visbeidzot piedāvāja kara upuriem lielus kredītus (par lieliem procentiem) kara posta novēršanai. Pēc tam tika doti vēl lielāki kredīti zem segvārda „saimniecības veicināšanai“. Šī sistēma ir bijusi tik veiksmīga, ka rezultātā daudzām pasaules zemēm pēkšņi uzradās ne tikai ārzemju (t.i. pie Fabiana) parādi, bet turklāt tās bija iesaistītas kaut kādos kara konfliktos un bija spiestas tajos piedalīties.

Fabians rūpējās par to, lai vienmēr saglabātos noteikts „spēku līdzsvars”, lai jebkura valsts varētu tikt piespiesta vest karu ar jebkuru citu valsti. Tas Fabianam likās esam vietā gadījumos, kad kāda valsts ignorēja viņa „priekšlikumus”, nemaksāja viņam parādus vai gribēja ieviest neatkarīgu naudas sistēmu. Fabians vienmēr finansēja – lielākoties caur slependienestiem - arī to valsti, kurai tika uzbrukts, lai karš turpinātos pēc iespējas ilgāk un, lai uz atjaunošanas rēķina varētu nopelnīt pēc iespējas vairāk, un tad ļāva atmaksāt „savus kredītus“ izlaupot iekaroto zemju infrastruktūru un izrakteņus.

Masu mediji

Pilsoņi, kuri bija spējīgi patstāvīgi domāt un kritizēt sistēmu, varēja tikt apklusināti vai nu ar finansiālu spiedienu (piekukuļojot vai atņemot darbu), vai arī – ja tas nelīdzēja – atklāti apmelojot un izsmejot viņus sabiedrības priekšā un noliedzot viņu idejas kā nereālistiskas. Šim nolūkam Fabians un viņa kompanjoni pamazām uzpirka arvien vairāk izdevniecību, kā arī televīzijas un radiostacijas, kuru vadošie spēki tika izvēlēti pēc stingriem noteikumiem. Daudzi žurnālisti izsekoja godīgus mērķus un pat gribēja uzlabot pasauli, taču viņi pat nepamanīja, ka paši tika iesaistīti netīrajā spēlē un izmantoti Fabiana kompānijas mērķu sasniegšanai. Viņu propagandētie pasākumi bija tikai vecās sistēmas lāpīšana un nekādi neskāra īsto problēmas cēloni.

Pastāvēja daudz dažādu avīžu un žurnālu – vieni kreisajam politiskam spārnam, citi labajam, trešie viduvējam, vieni

laikraksti uzrunāja strādniekus, citi viņu šefus utt.. Bija pilnīgi vienalga, kuru no tiem cilvēks lasīja, ja vien viņš nedomāja par īsto problēmu un neapšaubīja sistēmu kā tādu.

Lielais Fabiana plāns tuvojās īstenošanai. Nu, visa pasaule bija viņa parādniece. Caur izglītības sistēmu un masu medijiem viņš kontrolēja ne tikai cilvēku prātus, bet burtiski arī viņu prātus. Cilvēki domāja par to, par ko Fabians gribēja, lai viņi domātu, un ticēja tam, kam viņš gribēja, lai viņi ticētu!

Kungu klases mentalitāte

Kad atsevišķam cilvēkam pieder vairāk nekā ir nepieciešams, lai apmierinātu visas viņa privātās vajadzības, dziņas un kaislības, kad viņš ir izbaudījis visus iespējamus materiālos labumus, kas tad vēl paliek tāds, kas varētu viņus fascinēt?

Atbilde ir skaidra - „vara”, kaila, neierobežota vara pār citiem cilvēkiem. Ideālistus Fabians visai veikli ievietoja medijos un politikā, šādi padarot viņus faktiski nekaitīgus, savukārt patiesos Kontrolierus, kādus viņš meklēja, viņš atrada finansu dinastiju pārstāvjos ar viņu iedzimto, elitāro kungu mentalitāti.

Šāda aroganta mentalitāte piemita lielākai daļai no kādreizējiem zeltkaļiem. Viņu bezmērīga labklājība viņus vairs neapmierināja. Viņi meklēja jaunus kairinājumus – neierobežota vara pār masām bija viņu ultimātīvas spēles mērķis!

Šie ļaudis uzskatīja, ka viņi ir pārāki par citiem. 'Valdīt ir mūsu tiesības un pienākums. Masa nezina, kas tai ir labi, tā ir jādzen kopā un jādiriģē. Savukārt mēs esam dzimuši lai valdītu!'

Centrālā banku sistēma

Fabians un viņa kompanjoni kontrolēja neskaitāmus kredīta institūtus un, lai arī tiem bija dažādi privāti īpašnieki un tie šķietami konkurēja savā starpā, īstenībā tomēr visi strādāja cieši kopā. Ar valsts svētību tika nodibināta viena Centrālā banka, kurai nemaz nebija sava kapitāla. Nē, arī šeit tika operēts ar ieguldītāju naudu. Kur nepaskaties, visur vieni parādi. Skatoties no malas, varēja likties, ka šis Rezerves centrs ir valdības institūcija, kas nopietni strādā regulējot naudas daudzumu valstī, taču dīvainā kārtā nekad neviens ievēlētais valdības pārstāvis vai kāds vadošais valsts ierēdnis nav ticis šīs Centrālās bankas pārvaldes komisijās.

Vēl vairāk, šāda veida nacionālā banka atradās ārpus valsts konstitūcijas ietekmes sfēras. Tādēļ tās īpašnieki varēja darīt vai nedarīt visu, ko vien vēlējās.

Tagad valdībai vairs nebija jāaizņemas nauda tieši no Fabiana. Tā varēja vērsties Centrālajā bankā, kur par kredītu galvojumu derēja nākamā gada nodokļu ieņēmumi. Tas saskanēja ar Fabiana plānu novērst aizdomas no savas personas un no īstiem problēmu cēloņiem un novelt tās uz valdību, kamēr viņš pašsaprotamā kārtā neredzami turēja visus diedziņus savās rokās.

Fabiana netiešā kontrole pār valsts darījumiem bija tik perfekta, ka tas viņu reiz pavedināja atklāti palielīties: „Ja reiz es kontrolēju visas nācijas naudu, mani vairs neinteresē, kurš izdod likumus!” Līdz ar to bija pilnīgi vienalga, kura partija valdīja. Fabians pilnībā kontrolēja visas tautas dzīvības plūsmu, tās dzīvības asinis, proti, naudu.

Valdība saņēma naudu, taču par katru jaunu aizņēmumu tika pieprasīti procenti, ar kuriem bija grūti tikt galā, nemaz nerunājot par paša parāda atmaksāšanu.

Ik pa laikam parādījās cilvēki, kuri jautāja: „Nauda taču ir cilvēku izdomātā sistēma, kādēļ tad tā nekalpo cilvēkiem, bet gan izkalpina cilvēkus?” Taču šādi cilvēki parādījās arvien retāk un retāk un viņu balsis pazuda vājpātīgā dziņā pēc neeksistējošiem procentiem – pēc arvien tālāk un tālāk trūkstošiem „5 dālderiem”.

Valdības un ar tām dažādu nokrāsu partijas nāca un gāja – melnas, sarkanas, dzeltenas, zaļas – taču pamatprincipi palika tie paši. Lai kāda valdība bija pie varas, tā veicināja Fabiana tuvošanos viņa ultimatīvā mērķa īstenošanai. Likumiem nebija nekādas nozīmes, kamēr cilvēki bija aplikti ar nodokļiem līdz pat kaklam. Nu, bija pienācis laiks Fabiana pēdējam lielam šaha gājienam!

EC- & kredītkartes

10% no visas naudas arvien vēl bija apgrozībā monētu un papīra naudas formā, kas arvien vēl atstāja atsevišķiem indivīdiem zināmu brīvību un ļāva vairāk vai mazāk kontro-

lēt pašu dzīvi. Šis pēdējais personīgās brīvības bastions bija jāsagrauj, turklāt tā, lai neuzmodinātu nekādas aizdomas. Tātad, kā pasākumu pret naudas falsifikāciju, zagšanu un pazaudēšanu Fabians lika priekšā izsniegt visiem mazas plastmasas kartiņas ar īpašnieka vārdu, fotogrāfiju un identifikācijas numuru.

Ar šādu karti katrs varēja pēc sirds patikas veikt savus pirkumus, protams, līdz noteiktai robežai, jo pirms katra pirkuma kasieris savienojās ar centrālo datoru un pārbaudīja aktuālo pircēja kredīta stāvokli.

Klientiem karte tika padarīta vēl pievilcīgāka ar to, ka mēneša beigās atmaksājot kredītu no viņa netika pieprasīti nekādi procenti. Komersantiem gan bija daudz lielāki izdevumi, kuri savukārt ietekmēja gala produktu cenas un tādējādi faktiski tika pārvelti uz klientiem.

Katrā ziņā diez vai kāds nojauta, ka tādējādi ne tikai viņa īpašuma un parādu summa var tikt pieprasīta no centrālā datora, bet, ka caur šo mazo karti par viņu varēja uzzināt arī daudz ko citu, proti, viņa iepirkumu veidu, kad un kur viņš atradās, kādas grāmatas viņš lasa un vispār, kādas viņam dzīvē ir prioritātes.

Fabians un viņa kompanjoni baudīja arvien spožāku slavu un priecājās par savu arvien augstāk kāpjošo rangu sabiedrībā. Viņi tika uzskatīti taisni par atbildības un godīguma balstiem. Poliņķi un saimniecības eksperti akceptēja viņu viedokli finansu un saimnieciskos jautājumos, it kā tie būtu kāda reliģioza dogma.

Drīz vien zem arvien jaunu nodokļu nastas viens pēc otra bankrotēja un pazuda mazi uzņēmumi. No atlikušām firmām tika pieprasītas licences un patenti, kas pamatīgi apgrūtināja to tālāku eksistenci. Fabiana kompanjoni jau sen uzpirka vai kontrolēja visus lielos uzņēmumus ar visām to neskaitāmām filiālēm. Drīz tirgus bija tīrs no visiem lieliem konkurentiem. Tas, kas izskatījās pēc konkurences, bija tīrais teātris. Līdzīgs liktenis piemeklēja arī visus mazos uzņēmējus - atslēdzniekus, elektriķus, maizniekus. Tos vienkārši aprija milzīgie Fabiana koncerni, kuri visi bija valsts aizsardzībā.

Tagad Fabians lika priekšā vispār atcelt monētas un papīra naudu, lai pilnībā atbrīvotu ceļu savai plastmasas kartei. Bez banknotēm darboties spējīgas būs tikai tās firmas, kuras akceptē maksājumus ar karti. Līdz ar to Fabians viens pats varētu noteikt, kurš drīkst darboties saimniecībā un kurš nē. Bez šīs kartes neviens vairs nevarēs ne ko pirkt, ne pārdot.

Lai kredītkarti nevarētu pazaudēt – tāds bija Fabiana plāna nākamais solis –, katram pilsonim piespiedkārtā jāietetovē rokā viņa identifikācijas numurs, kas ar speciālo gaismu varēs tikt nolasīts un aizvadīts tālāk datorā, kas savukārt būtu savienots ar centrālo datoru, kurā tiktu uzglabāti un caur atrašanās vietu noteicošiem satelītiem varētu tikt izsaukti visi ikviena bez izņēmumiem indivīda dati. Tādējādi Fabians zinātu pilnīgi visu par visiem.

Tikko tas tiktu sasniegts, viņam būtu ultimātīva, totālās kontroles iespēja pār visiem Zemes cilvēkiem.

Avots: Michael Kent, Depesche 35/2006

